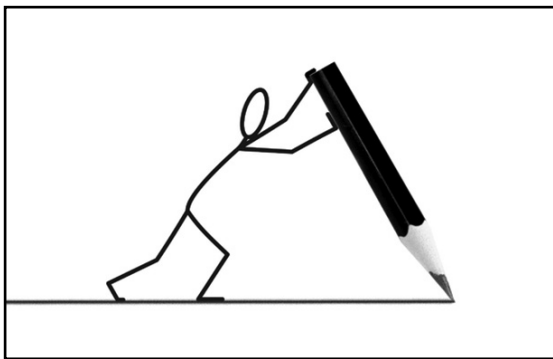

ПОИЗмежду другото ... не е cool да си неграмотен

България е на 43-то място от 44 възможни според международния тест за грамотност на 15-годишните

„PISA”. Страната ни е първа по неграмотност в Европейския съюз, сочи анализ на Европейската коми-

сия. В световен мащаб заемаме 53-то място – много преди нас са Киргизстан, Тринидад и Тобаго, Туркменистан, Тонга. Интелигентността на нацията рязко намалява. По IQ вече сме след Монголия и Казахстан според класация на Центъра за демографска политика. Едва на 47-мо място сме по интелигентност в списък от 113 държави.

Разпознахте ли се? Някакви идеи на какво се дължи това? Неграмотни сме си. Наистина. Все повече. И все по-малко ни прави впечатлени. Така че – не са ни прецакали в докладите, защото сме малки. Няма световен заговор срещу нас. Не са нито илюминатите, нито масоните. Заслужаваме си мястото в класацията. Да, и ти, който четеш възму-

тено, цъкаш с език и си казваш: “К’ва е тая, бе”. И ти, който постваш във Facebook снимки на Вазов върху българското знаме, придружени с текст “ВАЗОВ ТИ СИ НАИ ВЕЛИКИЯ.” „ДеЦки градини”, „деДективски агенции”, „Тятър”, „айрогара”, „на-примерНО”... Да продължаваме ли? Примерите са безкрайни. Социални мрежи,

табели на магазини, кафенета и сладкарници, медии – навсякъде изобилства от правописни грешки. Пишем неграмотно, говорим неграмотно, май започнахме и да мислим неграмотно. Да, да, знам, че това не е най-големият проблем на “KLETA MAJKA BALGARIQ”, но наистина ли не ни пука, че ни става все по-трудно да говорим и пишем нормално на

майчин език? От себеуважение, не от друго. Имам ИЗ-ПОД-НАД предвид, че е грозно. Претенциите ни, иначе толкова много и големи, трябва да се покриват поне малко с възможностите. Иначе май животА ни никога няма да стане розАв. Съжеляваме не можеме да „продължаваме напред” по този начин!

Деси ИВАНОВА

Най-честите правописни грешки в българския език

Баща ви е от мутрите на прехода, онези с електриковите анцузи и дебели ланци, а майка ви е квартална кифла на повикване, която не помни дали въобще сте ходили на училище... Добре, но защо ние трябва да се мъчим с ужасно грешните неща, които пишете по сайтове, форуми, витрини и обяви!!! Или баща ви и майка ви не са такива и все пак са се опитвали да ви накарат да учите?... Е, тогава дори нямате оправдание за неграмотността си...

Ето кои са най-досадните грешки, на които се натъкнахме и за които се сетихме. Моля ви, не ни щадете и ни пратете още лични примери! Две ученички търсят надарен учител да им обясни всичко за пълния член

Пълният член

Няма как да не започнем от него, защото това е най-адската мъка за съвременния неграмотник. Само се разходете за час-два из града и ще разберете, че „СервизА е затворен”; „ПодлезА е в ремонт”; „СалонА ще почива от 2 до 4”, а авторА на този текст може да изрежда подобни примери още два дни! Само се чудя дали наистина хората са толкова правописно-импотентни, че не могат да го напълнят той член, или просто им вземат по левче на буква и гледат да спестят малко пари като пишат –А, вместо –ЪТ?!

Множествено число с „-ИЙ” накрая

Летен курорт. Лъскава витрина. И лепнат с тиксо мазен лист с оферта: „Летните сензации – нови промоции на хавлии с

всички зодий и други джунджурий!” Олеле! Колко простотий, събрани на едно място! Хайде да пробваме да обясним. Ако вземете думата „рокля”, множественото ѝ число ще е „рокЛИ”, нали? Не „рокЛЙ”. Значи на „хавлии”, „ютия” и „селяния” – множествените числа са „хавлиИ”, „ютиИ” и „селяниИ”, а не „хавлиЙ”, „ютиЙ” и „селяниЙ”. Виждате, „Натрий” примерно е друго нещо, той си се пише с И-кратко накрая. Ама вие за таква сложни думи не мислете!

Местоимението „и”
Това е онази ужасно дълга и сложна част на речта, която се пише като И с ударение или И-кратко. Примерно „Майка ѝ влезе, докато тя се натискаше с комшията.” Повечето пъти обаче същите хора, които се надпреварват да пишат „батерий”, изведнъж забравят за любимото И-кратко и се получава нещо от сорта на: „Майка и и баба и разпънаха блузата и и разбраха, че няма да и стане.” Семейна и правописна скръб!

Буквата Щ

Проблемът е, че тази буква я няма на латиница и няма как да се научите да я използвате в чата, затова тя започва да създава куп проблеми. „ПоШТаджията стана през ноШТА, заШТото му се стори, че някой бТъка в кбШТага отсрешТа” ще среШнете почти толкова често, колкото и „ПобТаджията стана през ноЩа, забТото му се стори, че някой бТъка в кбТТага отсрешТа”. Май някои хора, като ги е носил ШТъркелът, често ги е изпуснал по пътя.

Буквата Ъ

И това го няма в чата. Я го напишеш с „U”, я го напишеш с „Y”, най-често се замества и с обикновеното „A”. Затова после, като се наложи да се пише на кирилица, излиза ей-това: „САМняваш ли се, че ще САбера очите на МАжете като се разхВАрчат дрехите ми?” Не, не се САмнявам, ще ги САбереш и с ВАншността си и с ТАпотията си!

Ъ, вместо А

Това е точно обратното на горното, но (да не повярвате!) и това го има. Уж не знаят, че има буква Ъ, а изведнъж всички започват да я употребяват на най-грешните места. Най-често е там, където А-то потъмнява при изговаряне. Тия двете сладурани, колко ли забрани този път ще нарушЪт? Тия двете сладурани, колко секс покани този път ще отнесЪт?

Кажете ми сега и на мен: Абе ей, цАрвул, дреме им на сладураниче, че се пише „отнесат”, а не „отнесЪт”, нали карат Mercedes последен модел, в неговото име няма нито А, нито Ъ!

О или У

Признавам си, това наистина е трудно, особено ако след четвърти клас повечето време си прекарвал да пушиш зад трансформатора или да работиш на околновръстното. Пуснете си скайпа и виждате, не е ли писал някой и на вас: „Къде се Утплесна, бе УлигУфрен! Оспа ли се пак или Утиде до долО да ти Управят акОмОлатУра?” Лошото е, че даже и тези, които се Упитват да налучкат 50 на 50 шанс „О или У”, Убикновено избират грешното. Факт!

Изпускане и добавяне на Т

Ето една буква, която е абсолютно еднаква и в кирилицата, и в латиницата, обаче, дяволите да я вземат, и тя ни бърка ужасно! Ту я има, ту я няма. „Страсните усни на студенката ужасно се бяха стисТнали от упоритос...” Явно буквата Т е като бакшиш – когато можеш и когато решиш – оставяш я!

Ц, вместо ТС и ДС

Вярно е, че буквата Ц обозначава звук, който си е почти „тс”, но (Уви!) не замества това, което ви се иска. Затова се въздържаите да споделяте информацията, че „Директорката на даЦката граЦка деЦка градина ще оЦъства!”, дори да се съдере да оЦъства цял месецТС.

Нагаждане на чужди думи

Ако сте прост човек с ограничена обща култура, но искате да се направите на ЕнтелЕгентен пред електората като използвате много чуждици, нищо чудно да съставите подобно изречение: „Когато жената на омбуЦмана духне със сУшУара, сЮтЮените ѝ се разФърчават като фойВерки и се закачат на полЮлея.” Сложете си го на деКСтопа и Жисиема, за да го запомните!

-Н- или -НН-; -Т- или -ТТ-

В българския език няма много повторения на букви като в италианския например, но пък в България има безброй умници, които се надпреварват да пишат мъдрости като: „Когато, застанала пред особеННО тясната времеНа врагта към вътрешНОТа на съкровеННАта свещеННА долина на

племето, археоложката не откри съществЕННа разлика в писмеННОсТа на месните, тя искреННО се изненада, защото на ходката ѝ беше нещо, колкото цеНО, толкова и страНО.” А, за да членувате правилно думата „нощ”, направо си трябва седем висши образования! (а – ноша; б – ношта; с – ношта; д – нобта; е – нито едно от изброените!)

Заедно или отделно

В чата ще намериш много приятели и ще изгубиш много мозъчни клетки! Или казано по-съвременно: „Да чукаем ли „спейс”-а или не?” Най-често отговорите са: „незнам, на дали, бали го, немога да се сетя” И ако тези грешки все пак имат някакво смислено обяснение, какво да кажем за разделеното писане на: „Наме-

рих ме съкровището; минах ме се с тая ракия...” Затова клавишът „спейс” е голям, защото е голям зор да го измислиш!

Озвучаване и беззвучаване

Направо да се оплаче човек на Кирил Имедодий и брат му, как може толкова често използвани думи като „свагба” и „сграда” да се пишат толкова трудно. Знаете ли колко хора можете да възмутите с обявата: „Утрешният иСпит ще се проведе в Зградата на визШия институт – Зборен пункт – на посочения адреЗ зад сваДбената агенция.” Колко? Ни-колко. Те се тревожат главно, че нищо не са прочели и нищо не са си купили за пиене.

Сравнителните частици

По-добре не пишете сравнителни частици, ако най-накрая сте ос-

ъзнали, че това досадно нещо – тирето – не е силната ви страна. Защото „Да свиеш по скъпите плочки” и „Да свиеш по-скъпите плочки” са две отделни неща. В първия случай просто ще завиете по хубав тротоар, а във втория (най накрая) може да се озовете и зад решетките!

В или ВЪВ; С или СЪС

А това да го съберкате, определено трябва да сте талантиливо проЗ! Защото, ако не сте кьорав като къртица, какво ви пречи да погледнете с каква буква започва думата, която следва след предлога. Пречи ви фактът, че няма връзка между двете клетки в мозъка ви? Е... „ВЪВ такъв случай ще ви оставям да си почивате. Хайде, С здраве!”

Източник: brevfy

Колко е важно да бъдеш грамотен

На всеки 8 септември от 1966 година насам се отбелязва Международния ден на грамотността. Вестник „Дейли експрес” публикува няколко любопитни факта, свързани с това колко е важно да бъдеш грамотен. Delo.bg ги споделя с Вас: Способността на всеки да пише и чете се нарича грамотност, а неспособността – аграфия или дисграфия; 757 милиона души. Толкова са хората по света, които са неграмотни, показват данните на ЮНЕСКО; До 1886 г. думата „грамотност” не се среща, твърди Оксфордския английски речник, парадоксално е, че „неграмотност” е част от речниковия запас още от 1660 г.; В Речника на английския език на Самюел

Джонсън има описание на „илитерат” (неграмотен, необразован човек), но не и на „литерат”; Изследване във Великобритания, недвусмислено показва голямата пропаст между четенето на книги и гледането на телевизия. Седмично това се прави съответно по 5,3 часа и 18 часа; Философът Франсис Бейкън е бил кратък и изчерпателен: „Четенето прави човека знаещ, беседата – находчив, а навикът да записва – точен”; По една книга на всеки 3 минути са издавани във Великобритания през 2013 г. Това прави 184 000 книги за една календарна година; Нигер е държавата в света с най-ниската грамотност в проценти сред възрастните хора. Според Книга-

та с факти за света на ЦРУ едва 19,1 на сто от жените и мъжете там могат да пишат и четат; Най-голямото несъответствие в проценти между грамотните жени и мъже е в Йемен. Там грамотните мъже са 85,1 на сто, а грамотните жени – едва 55%; В същото време в Лесото не могат да пишат и четат 70,1 процента от мъжете и 88,3 процента от жените.

Грешките са навсякъде. В сайтове, форуми и обяви, по витрини, в „творбите” на нашите ученици. Пълно е. Ето кои са най-досадните грешки, на които се натъкнахме и за които се сетихме. Моля ви, не ни щадете и ни пратете още лични примери!